

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Esősi Krisztina ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. B. Szabó Ernő ügyvéd által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2012. március 21. napján meghozott, 33.P.26.588/2008/54. számú ítélete ellen, az alperes részéről 55. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helyben hagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 37.500 (harminchétezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget, és az államnak külön felhívásra 30.000 (harmincezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesen 2001-ben végzett gyógypedagógiai vizsgálat diszlexiát és diszkalkuliát mutatott ki. Képességeinek hiányossága miatt a felperes az iskolában visszahúzódó, szorongó volt. E hátrányos következmények enyhítése érdekében kezdett el a felperes lovagolni. Lovagolni a Budapest XVII. kerület ... utcában lévő lovardába járt. Az alperes a lovardával szomszédos egyik telek tulajdonosa. A felperes 2006. november 3-án a lovardához tartozó, elkerítetlen területen lovagolt, amikor az alperes kutyája egy bokorból kiugorva nekitámadt a felperes lovának. A ló az ijedségtől megugrott és többször hátrarúgott, emiatt a felperes leesett róla. Az esés következtében a felperes az ágyéki csigolya mérsékelt összenyomatással járó törését szenvedte el. A sérülés a gerincoszlop minimális ferdülésével, az ágyéki gerinc terhelhetőségnek, használhatóságának kismértékű csökkenésével gyógyult. A sérülés a felperes egészségének 5 % mértékű romlását idézte elő. A sérülés 12 hetes gyógytartama alatt a felperesnek merev fűzőt kellett viselnie. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a Fővárosi Törvényszék 29.Bf.5.400/2009/7. számú végzése folytán jogerőre emelkedett 13.B.XVII.35.539/2006/8. számú ítéletével az alperest

bűnösnek mondta ki a felperes sérelmére gondatlanságból elkövetett testi sértés vétségében.

A felperes a keresetében 10.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és 2005. november 3. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Okfejtése szerint a baleset, valamint a balesetből eredő kárainak bekövetkezését az alperesnek az a felróható magatartása okozta, hogy megszegte az ebtartásra vonatkozó szabályokat, és elmulasztotta a kutya kiszökésének megakadályozásához szükséges intézkedéseket. Előadta, hogy a sérülései következtében olyan személyi hátrányok érték, amelyek miatt az életminősége megromlott. Álláspontja szerint e hátrányok kiküszöböléséhez nem vagyoni kártérítés szükséges és indokolt. Követelése jogszabályi alapjaként a Ptk. 339. § (1) bekezdését jelölte meg.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben marasztalására irányult. Védekezésében vitatta mind a felperes követelésének jogalapját, mind összegét. Tagadta, hogy az ő kutya támadt a felperes lovára. Előadta, hogy a kutya kiszökésének megakadályozása érdekében a talajba 50 cm mélyen hullámpala lemezeket ástott le, így a kutya nem tudta elhagyni az ingatlant. Vitássá tette, hogy a felperes által a keresetlevélben megjelölt hátrányok okozati összefüggésben állnak a felperes balesetben elszenvedett sérülésével. Hivatkozott arra, hogy a felperes felróható módon maga is közrehatott a baleset bekövetkezésében. Felróható közrehatásként jelölte meg azt, hogy a felperes nem használt hát- és gerincvédőt, és felügyelet nélkül, a lovarda bekerített területén kívül, sötétedéskor lovagolt. Kifejtette, hogy a ló bármitől megijedhet, a lovasok időnként leesnek a lóról, ezért a lovaglás veszélyes sport.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.500.000 forint tőkét és ezen összeg után 2005. november 3. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 350.000 forint perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy térítsen meg az államnak külön felhívásra 23.255 forint szakértői díjat és 90.000 forint illetéket. Megállapította, hogy a fennmaradó 131.783 forint szakértői díjat és 510.000 forint illetéket az állam viseli. Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a balesetben elszenvedett sérülések miatt sérült a felperes Ptk. 75. § (1) bekezdésében és 76. §-ában védett testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi joga. Kifejtette, hogy a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja alapján a személyhez fűződő jog sérelme lehetővé tette a felperes számára a nem vagyoni kártérítés iránti követelés érvényesítését. Rámutatott, hogy a Pp. 4. § (2) bekezdése értelmében a perben nem volt megállapítható, hogy az alperes nem követte el a jogerős ítélettel terhére rótt bűncselekményt. **Sz. T. és H. Gy.** tanúvallomásával szemben a felperes személyes előadása, a felperes édesanyjának, **L. L.-nak** és **H. O.-nak** a tanúvallomása alapján tényként állapította meg, hogy az alperes kutya támadta meg a felperes lovát. Okfejtése szerint az alperes azzal, hogy nem gondoskodott megfelelően arról, hogy a kutya ne hagyhassa el az ingatlan határait, megszegte az ebtartásra vonatkozó önkormányzati rendeletet. Kifejtette,

hogyan az alperes jogszabályt sértő magatartása jogellenes és az alperesnek felróható. Megállapította, hogy az alperes felróható magatartása és a balesetből eredő károk bekövetkezése között okozati összefüggés áll fenn. Álláspontja szerint az alperes a Ptk. 351. § (1) bekezdése és 339. § (1) bekezdése alapján felelős a károkért. A perben beszerzett orvosi szakvélemény alapján a felperes nem vagyoni káraként értékelte, hogy a felperesnek 12 hétig műanyagból készült fűzőt kellett viselnie, ami akadályozta őt a mindennapi szokásos tevékenységeiben. Nem vagyoni kárként vette figyelembe a balesetben elszenvedett traumát, a felperes fájdalmait és lábának zsibbadását, az 5 % mértékű egészségromlást, az ágyéki gerinc terhelhetőségnek, használhatóságának kismértékű csökkenését. Nem vagyoni kárként értékelte azt is, hogy a felperes az állapota miatt változtatott a pályaválasztással kapcsolatos elképzeléseiben, továbbá, hogy a sérülése korlátozza a felperest a szabadidős és sporttevékenységben, így a lovaglásban is. A felperes terhére felróható közrehatást azért nem látott megállapíthatónak, mert hát- és gerincvédő használatát jogszabály nem írja elő a lovasok számára, a felperes gyakorlott lovas volt, és általa jól ismert lovon a lovarda területén lovagolt. A Pp. 206. § (3) bekezdése szerint alkalmazott mérlegelés eredményeként 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítést ítélt szükségesnek és alkalmasnak a felperest ért személyi hátrányok kiküszöböléséhez.

Az ítélet ellen, annak részbeni megváltoztatása, elsődlegesen a kereset elutasítása, másodlagosan marasztalásának mérséklése és a felperes perköltségben marasztalása érdekében az alperes terjesztett elő fellebbezést. Továbbra is tagadta, hogy a balesetet az ő kutyája okozta, és változatlanul állította, hogy megtette a kutya kiszökésének megakadályozásához szükséges intézkedést. Vitatta, hogy a felperesnek nem vagyoni kára keletkezett a balesettel okozati összefüggésben. Hivatkozott arra, hogy a felperes által állított hátrányok bekövetkezését sem az orvosi szakvélemény, sem más bizonyíték nem támasztotta alá. Fenntartotta a felperes felróható közrehatásával kapcsolatos álláspontját is. Marasztalása esetére kérte, hogy a bíróság engedélyezze tartozása részletekben történő teljesítését.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását indítványozta, annak helyes indokai alapján.

Az alperes a fellebbezésében nem támadta az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet elutasító rendelkezését, ezért ez a rendelkezés a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján első fokon jogerőre emelkedett. Emiatt a Fővárosi Ítélet tábla kizárólag az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott marasztaló rendelkezését vizsgálta felül.

Az alperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a Fővárosi Ítélet tábla az így megállapított tényállásból levont jogi következtetéseivel nagyobb részben, az arra alapított érdemi döntésével pedig teljes mértékben egyetértett.

A felperes kártérítési követelését arra alapította, hogy az alperes által tartott kutya balesetet okozott, amely balesettel okozati összefüggésben nem vagyoni kára keletkezett.

A balesettel kapcsolatban a bíróság jogerős ítéletével bűnösnek mondta ki az alperest a felperes sérelmére gondatlanságból elkövetett testi sértés vétségében. A bűncselekményt megvalósító magatartás jogellenes és egyben az elkövetőnek felróható is. Ezért a perben az alperes magatartásának jogellenessége és felróhatósága nem volt vitatható.

A Pp. 4. § (2) bekezdése szerint, ha jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményei felől polgári perben kell határozni, a bíróság a határozatában nem állapíthatja meg, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt.

Ennek a törvényi rendelkezésnek az alapján a perben nem volt vitássá tehető, hogy a felperes balesetét a felperes kutyája okozta - ettől eltérő tényállás megállapítása esetén ugyanis a polgári perben eljáró bíróság azt állapítaná meg, hogy az alperes nem követte el a bűncselekményt. Emiatt a perben nem volt szükséges annak a bizonyítása, hogy a balesetet az alperes kutyája okozta.

A perben vitatható és vizsgálható volt a keresetlevélben állított károk bekövetkezése, a károk mértéke, a károk bekövetkezése és a baleset közötti okozati összefüggés fennállása, valamint a felperes közrehatása károk bekövetkezésében.

A felperes a balesetben testi sérülést, annak következményeként egészségkárosodást szenvedett el. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a baleset miatt sérült a felperes Ptk. 76. §-ában védett testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi joga. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra is, hogy e jogsérelem a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja alapján megalapozza a felperes nem vagyoni kártérítés iránti követelését.

A perben beszerzett orvosszakértői vélemény alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes az esés következményeként maradandó sérülést és 5 % mértékű maradandó egészségkárosodást szenvedett, ami az ágyéki gerinc terhelhetőségének, használhatóságának kismértékű csökkenésében nyilvánul meg. Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy ez a kismértékű egészséggromlás is alkalmas arra, hogy korlátozza a felperest a mindennapi szokásos tevékenységekben, valamint a sport- és szabadidős tevékenységekben egyaránt. Ez a korlátozottság a felperes életminőségét hátrányosan befolyásolja; olyan személyi hátrány, aminek a kiküszöböléséhez nem vagyoni kártérítés szükséges és indokolt.

Tekintettel arra, hogy a felperes nem vagyoni kára az alperes jogellenes és felróható magatartásával okozati összefüggésben keletkezett, az elsőfokú bíróság

helyesen foglalt állást úgy, hogy az alperes a Ptk. 351. § (1) bekezdése és 339. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni a felperes nem vagyoni kárait.

A Pp. 206. § (3) bekezdése kimondja, hogy a bíróság a kártérítés vagy egyéb követelés összegét, ha a szakértői vélemény vagy más bizonyíték alapján meg nem állapítható, a per összes körülményeinek mérlegelésével belátása szerint határozza meg.

A nem vagyoni kártérítés összege szakértői vélemény vagy más bizonyíték alapján nem állapítható meg, ezért azt a bíróságnak mérlegeléssel kell megállapítania.

Az elsőfokú bíróság a felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása során helyesen értékelte a felperest ért nem vagyoni hátrányok körét, jellegét és súlyosságát. Az ítélet tábla a mérlegelés körébe vonta azt a körülményt is, hogy a felperes fiatalon szenvedett maradandó sérülést, sérülésének hátrányos következményeit pedig élete végéig kénytelen viselni.

Az elsőfokú bíróság által a felperes részére megítélt 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítés arányban áll a felperest ért személyi hátrányok jellegével és súlyosságával, és nem lépi túl a Pp. 206. § (3) bekezdése alapján okszerű mérlegeléssel megállapítható összeget.

Az alperes a kártérítési kötelezettségének enyhítése érdekében hivatkozott arra, hogy a felperes megsértette a kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettségét, ezzel maga is felróhatóan közrehatott kárai bekövetkezésében. A felperes felróható közrehatásként jelölte meg azt, hogy a felperes nem használt hát- és gerincvédőt, és felügyelet nélkül, a lovarda bekerített területén kívül, sötétedéskor lovagolt.

A Ptk. 340. § (1) bekezdése szerint a károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget.

A lovasok számára jogszabály nem teszi kötelezővé védőfelszerelés használatát. A lóról való leesés esetén a fej sérülése a leggyakoribb, egyúttal ez a sérülés jár a legsúlyosabb következmények kockázatával. Ezért az ítélet tábla álláspontja szerint a lovasbalesetekből eredő sérülések és károk elhárítása, illetve enyhítése érdekében a lovasoktól általában elvárható a fejtámla használata, egyéb védőfelszerelés alkalmazása azonban nem. Emiatt nem értékelhető a felperes terhére a kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettség megsértéseként az, hogy nem használt hát- és gerincvédőt.

A felperes valóban elkerítetlen területen lovagolt a baleset bekövetkezésekor, azonban ez a terület a lovardához tartozott. Ezen a területen a lovasok lovagolhattak, és nem kellett azzal a kockázattal számolniuk, hogy valamelyik

szomszédos telekről kiszabadult kutya balesetveszélyes helyzetet idéz elő. Ezért a felperesnek nem róható fel az, hogy ezen a területen lovagolt.

A lovasoktól az adott helyzetben általában elvárható, hogy csak akkor lovagoljanak önállóan, felügyelet nélkül, ha erre őket az oktatójuk alkalmasnak találja. A felperes lovasoktatója a felkészültsége és tudása alapján alkalmasnak találta a felperest arra, hogy önállóan, oktatói vagy szülői felügyelet nélkül lovagoljon. Az oktató megítélésére figyelemmel a felperesnek nem róható fel, hogy önállóan lovagolt. Az alperes kutyájának kiszökését, a kutya támadását, a ló megriadását és a felperes leesését az oktató vagy a szülők jelenléte, felügyelete sem tudta volna megakadályozni, ezért a felügyelet hiánya nem áll okozati összefüggésben a baleset és a felperes balesetből eredő kárainak bekövetkezésével.

Nem áll okozati összefüggésben a baleset és a felperes kárainak bekövetkezésével az sem, hogy a felperes sötétedéskor lovagolt, mert a baleset világosban, nappali látási viszonyok között is ugyanúgy bekövetkezett volna.

A felperes diszlexiája és diszkalkuliája nem befolyásolta a felperes lovaglási képességét, ezért az sem róható fel a felperesnek, hogy diszlexiája és diszkalkuliája mellett lovagolt. A baleset bekövetkezése akkor sem lett volna elkerülhető, ha a felperes nem diszlexiás és diszkalkuliás, emiatt a felperes diszlexiája és diszkalkuliája sem hozható okozati összefüggésbe a baleset és a felperes kárainak bekövetkezésével.

Mivel a felperes terhére a kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettség megsértésének minősülő felróható magatartás nem volt megállapítható, az ítéltábla sem látott lehetőséget az alperes kártérítési kötelezettségének enyhítésére és a nem vagyoni kártérítés összegének csökkentésére.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, mert az alperes részlefizetés engedélyezése iránti kérelmét megalapozó adatokat nem igazolt.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest másodfokú perköltség megfizetésére.

Az alperes a fellebbezését 2012. május 10-én terjesztette elő. Az ekkor hatályos 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése szerint az ítélet elleni fellebbezés illetéke a fellebbezési pertárgyérték 8 %-a. Az alperes a fellebbezésén a fellebbezési pertárgyérték - 1.500.000 forint - 6 %-ának megfelelő összegű, 90.000 forint illetéket rótt le. Figyelemmel arra, hogy az alperest a per tárgyára tekintettel illetékfeljegyzési jog illeti meg az Itv. 62. § (1) bekezdés b) pontja alapján, a Fővárosi Ítéltábla az Itv. 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte az alperest a 30.000 forint illeték-különbözet megfizetésére.

Budapest, 2013. március 27.

Viálghyiné Dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

Dr. Lente Sándor s. k.
s. k.
előadó bíró

Dr. Csóka István
bíró

A kiadmány hiteléül:
Hilcz Ádámné
tisztviselő